

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Spracovanie dokumentov regionálnych územných systémov ekologickej stability pre potreby vytvorenia základnej východiskovej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry (RÚSES II)

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu

Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.

Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

- predstavuje najvýznamnejší prostriedok na uplatňovanie krajinno-ekologických princípov pri riešení biodiverzity a ekologickej stability krajiny a ozelenenia poľnohospodárskej krajiny,
- je taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.
- Naším cieľom je, aby sieťou biocentier a biokoridorov ako základnej kostry celoplošnej ochrany a biodiverzity v krajine bolo pokryté celé Slovensko. Táto myšlienka sa stala podkladom pre vypracovanie projektu s názvom:

„Spracovanie dokumentov regionálnych územných systémov ekologickej stability pre potreby vytvorenia základnej východiskovej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry (RUSES II)“.

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: **„Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“**. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Spracovanie dokumentov regionálnych územných systémov ekologickej stability pre potreby vytvorenia základnej východiskovej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry (RÚSES II)

- **Operačný program:** Kvalita životného prostredia
- **Prioritná os:** Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry
- **Konkrétny cieľ:** Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity najmä v rámci sústavy Natura.
- **Oblasť intervencie:** Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrana prírody a zelená infraštruktúra skupina aktivít – monitoring významných charakteristických črt krajiny
- **Poskytovateľ pomoci:** Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
- **Žiadateľ:** Slovenská agentúra životného prostredia

Projekt bol úspešný a v roku 2018 bolo zahájené spracovanie 50 regionálnych územných systémov ekologickej stability vybraných okresov SR.

Trvanie projektu 04/2018 – 03/2022

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Ciele projektu

- Hlavný cieľ:
Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity najmä v rámci sústavy Natura 2000.
- Hlavná aktivita projektu:
Vypracovanie 50 dokumentácií RÚSES okresov SR
Miesto realizácie projektu: **Región (NUTS II) a Vyšší územný celok NUTS III.**
 1. Bratislavský kraj
 2. Banskobystrický kraj
 3. Žilinský kraj
 - 4. Košický kraj**
 5. Prešovský kraj
 6. Nitriansky kraj
 7. Trenčiansky kraj
 8. Trnavský kraj

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „*Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku*“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

- v súčasnosti prebieha proces schvaľovania RÚSES pre: Malacky, Pezinok, Senec, Bratislava - mesto, Dunajská Streda, Galanta, Trnava, Hlohovec, Piešťany, Senica, Skalica, Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce, Šaľa, Komárno, Nové Zámky, Levice, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou, Partizánske, Prievidza, Námestovo, Bytča, Veľký Krtíš, Lučenec, Poltár, Rimavská Sobota, Revúca, Kežmarok, Stará Ľubovňa, Sabinov, Bardejov, Medzilaborce, Humenné, Snina, Vranov nad Topľou, **Rožňava, Gelnica, Košice - mesto, Košice – okolie**,
- **rozpracované dokumentácie RÚSES okresov:** Považská Bystrica, Púchov, Kysucké Nové Mesto, Žilina, Brezno, Žarnovica, Banská Bystrica, Krupina.

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „**Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Prehľad aktualizácie RÚSES

- Na väčšine územia SR platia dokumenty RÚSES schválené pred viac ako 20 rokmi, čo je vysoká neaktuálnosť na zmeny v krajinnej štruktúre, prvkov krajiny a pôsobenia stresových faktorov t. j. návrhy v týchto dokumentoch nezodpovedajú súčasnej situácii.
- Dokumentácia RÚSES sa v období 1993-1995 spracovala celoplošne pre celé územie SR (pre 38 okresov), v zmysle vtedajšieho územnosprávneho členenia.
- Následná aktualizácia prebehla v roku 2006-2008 a aktualizovalo sa 6 dokumentácií.
- V období 2009 -2013 bolo aktualizovaných 22 dokumentácií RÚSES.

Prehľad aktualizácie RÚSES v Košickom kraji

Kraj	Okres	Názov dokumentácie RÚSES 1994-95	Aktualizácia	Rok spracovania (poslednej aktualizácie)	Spracovateľ aktuálneho dokumentu	Umiestnenie dokumentácie	Úplnosť obsahu dokumentácie	Digitálne spracovanie v GIS
KE	Rožňava	RÚSES okresu Rožňava	nie	1993	ARCH-EKO s.r.o. Banská Bystrica	OÚ OSŽP Rožňava	úplná	nie
KE	Košice - mesto	RÚSES Košice - mesto a okolie	áno	2010	SAŽP	OÚ OSŽP Košice	úplná	áno
			-2010		Košice			
KE	Košice - okolie	RÚSES Košice - mesto a okolie	áno	2010	SAŽP	OÚ OSŽP Košice	úplná	áno
			-2010		Košice			
KE	Gelnica	RÚSES okresu Spišská Nová Ves	nie	1994	EKOLAND s.r.o. Prešov	OÚ OSŽP Gelnica	úplná	nie

Zdroj: SAŽP, 2014

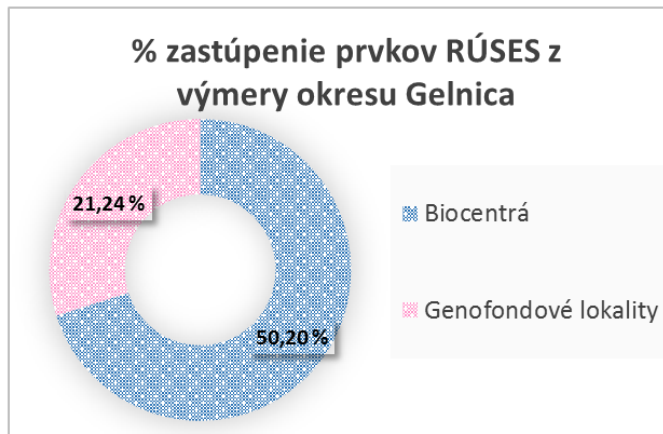
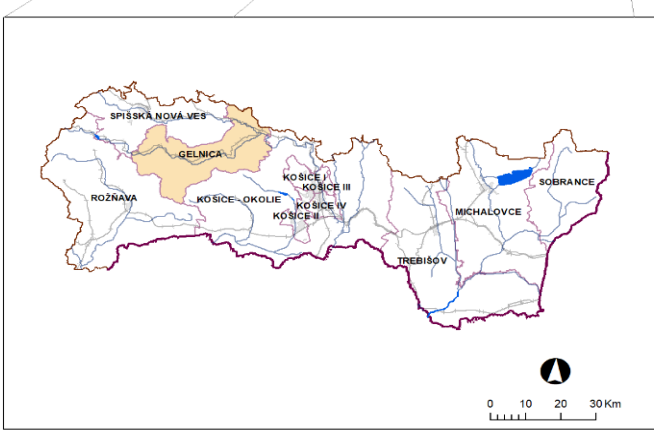
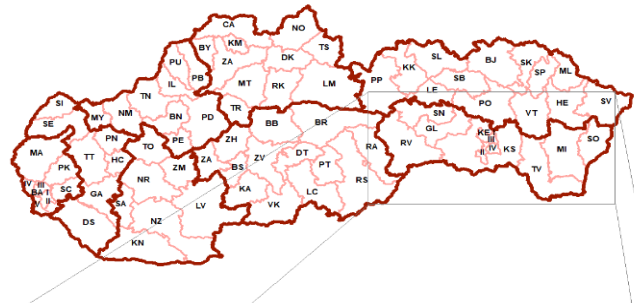
Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Stav RÚSES v Košickom kraji

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

RÚSES okresu Gelnica

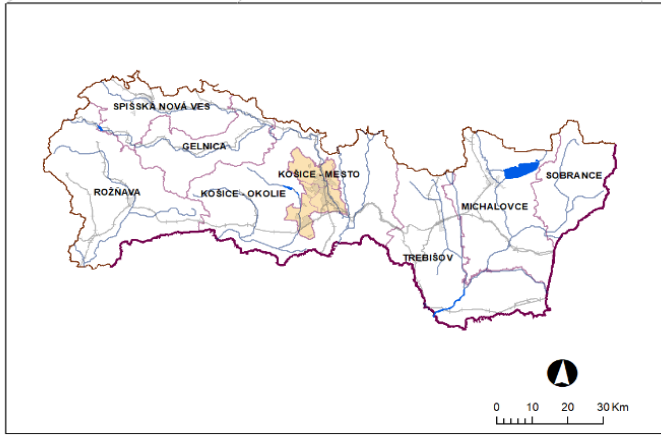
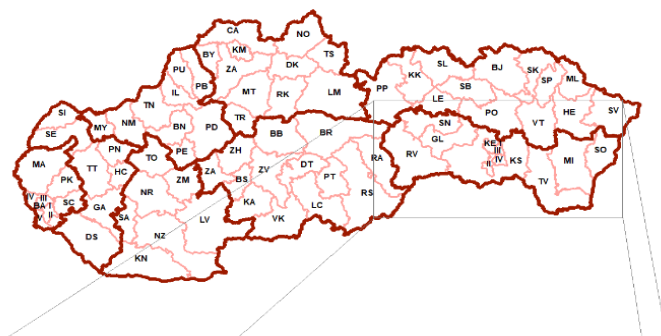
- **Zastúpenie chránených druhov živočíchov v okrese:** rys ostrovid, rosička okrúhlostá, sokol myšiar.
- **Zastúpenie chránených druhov rastlín v okrese:** soldanelka uhorská, vstavačovité.
- **Identifikácia ohrozenia prvkov RÚSES :** intenzívne lesné hospodárstvo, znečisťovanie odpadmi v lesnom hospodárstve, intenzívne poľovné obhospodarovanie, urbanizácia.

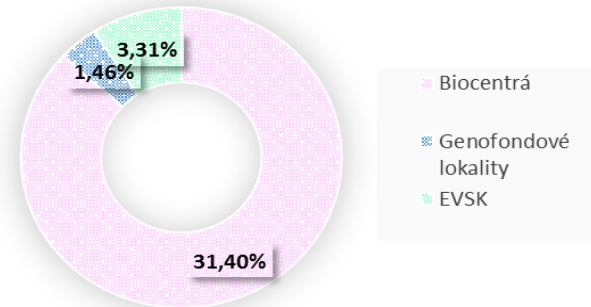
Zastúpenie prvkov RÚSES okresu Gelnica	
Prvok RÚSES	Počet
Biocentra	7
Genofondové lokality	167
EVSK	0
Biokoridory	11

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

RÚSES Košice-mesto

% zastúpenie výmery prvkov RÚSES
okresu Košice-mesto

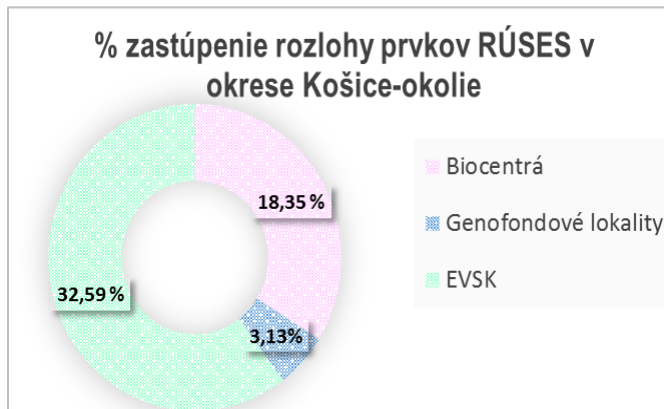
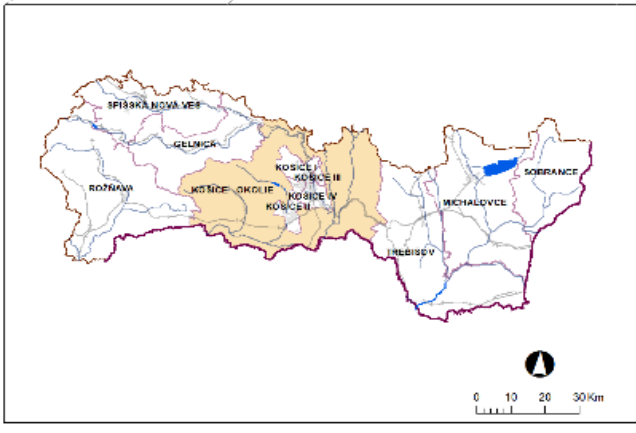
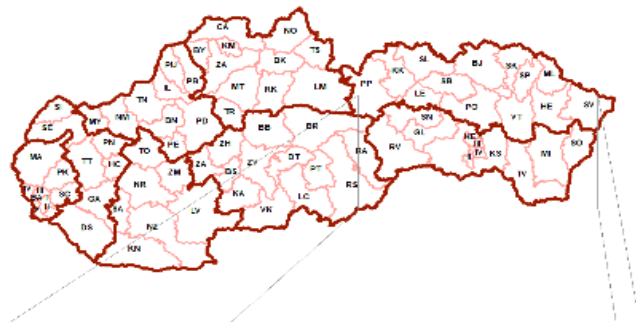
- **Zastúpenie chránených druhov živočíchov v okrese:** rybárik riečny, mlok bodkovaný, dravce, sovy.
- **Zastúpenie chránených druhov rastlín v okrese:** vstavačovité, päťprstnica obyčajná.
- **Identifikácia ohrozenia prvkov RÚSES:** intenzívne lesné hospodárstvo, sukcesné porasty na nelesných biotopoch, nelegálne skládky odpadov, zmeny hydrologického režimu.

Zastúpenie prvkov RÚSES okresu Košice-mesto

Prvok RÚSES	Počet
Biocentrá	21
Genofondové lokality	13
EVSK	38
Biokoridory	13

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

- **Zastúpenie chránených druhov živočíchov v okrese:** netopier veľký, vlk dravý, medveď hnedý, vydra riečna.
- **Zastúpenie chránených druhov rastlín v okrese:** rumenica turnianska, kosatec sibírsky.
- **Identifikácia ohrozenia prvkov RÚSES :** intenzívne lesné hospodárstvo, regulácia vodných tokov, výruby brehových porastov, ťažba štrku a piesku.

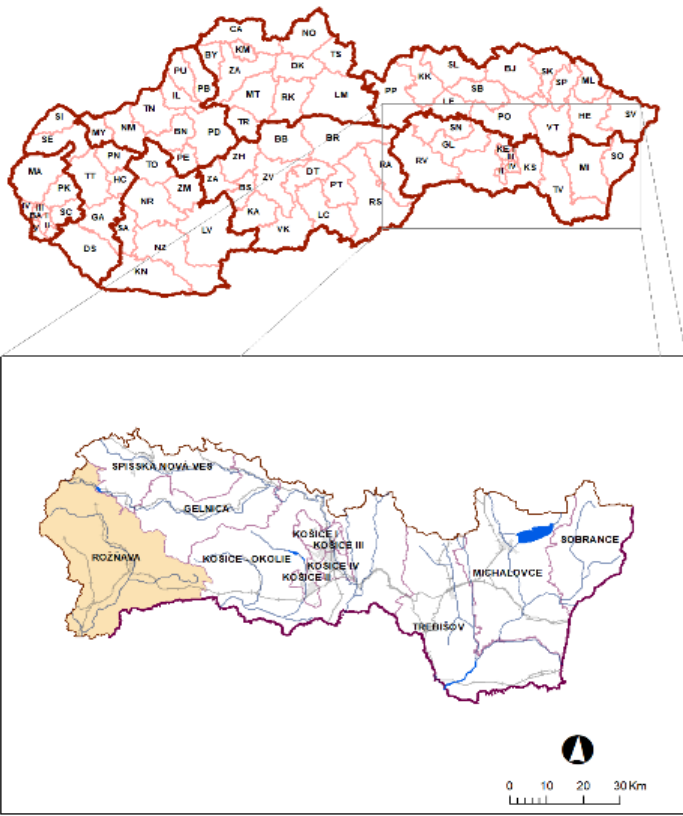

Zastúpenie biocentier RÚSES okresu Košice-okolie

Prvok RÚSES	Počet
Biocentrá	59
Genofondové lokality	57
EVSK	50
Biokoridory	29

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

RÚSES okresu Rožňava

- **Zastúpenie chránených druhov živočíchov v okrese:** fúzač alpský, rys ostrovid, vydra riečna, sovy a dravce.
- **Zastúpenie chránených druhov rastlín v okrese:** zvonček hrubokoreňový, prvosienka holá, poniklec veľkokvetý, vstavačovité.
- **Identifikácia ohrozenia prvkov RÚSES:** intenzívne lesné hospodárstvo, invázne druhy a ich šírenie, nadmerná návštevnosť spojená s eróziou, vyrušovanie citlivých druhov fauny, znečisťovanie ovzdušia.

Zastúpenie prvkov RÚSES okresu Rožňava	
Prvok RÚSES	Počet
Biocentrá	16
Genofondové lokality	117
Biokoridory	8
EVSK	0

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Dokumenty RÚSES budú slúžiť:

- pre odbornú a širokú verejnosť, orgány štátnej správy, samosprávy, územných plánovačov, investorov,
- pre užívateľov pôdy budú stanovené jasné ekostabilizačné opatrenia a navrhnuté regulatívy, ktoré bude nutné rešpektovať v záujme fungovania prvkov ÚSES.
- Vytvorené podmienky pre jednoduchšiu a efektívnu implementáciu dokumentov RÚSES ako záväzných podkladov pre rozhodovacie a plánovacie činnosti.
- Aplikované mechanizmy pre posilnenie inštitúcie ochrany prírody a krajiny vytvorením koncepcie zabezpečujúcej celoplošnú ochranu prírody a krajiny, biodiverzity, ako aj zvýšenie ekologickej stability nechránených a intenzívne využívaných území.
- Dokumenty RÚSES budú tvoriť východiskovú bázu pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry.

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „**Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Využitie projektu

Schválené dokumentácie RÚSES:

- budú zainteresovanými orgánmi a organizáciami využívané pri usmerňovaní aktivít v území,
- budú využívané v procese posudzovania vplyvov stavieb a činností na životné prostredie, pri spracovaní plánovacích a rozhodovacích dokumentácií,
- pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie a usmerňovaní ekonomických aktivít v území,
- pri spracovaní projektov pozemkových úprav v súlade so zásadami ochrany prírody a krajiny.

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „**Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

Ďakujem za pozornosť

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu: „**Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku**“. Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.